

35-УМИН ПРЕЗИДЕНТИ АМРИКО

(Идома аз саҳ. 2)

баромадхон худро дигаргун намуд. Акнун Кеннеди бо сиёсати хориҷи ИМА машгул шуд. Зоро сиёсатмадорони кишвар аз ин пеш нуғузи худро дар давлатҳои Осиё коста на-муда буданд.

Тозиёна танкиди ў оид ба сиёсати хориҷи ИМА, ки лачомаш дар дасти президент Трумен буд нафрати Труменро нисбати Кеннеди зиёд карда, ўро беист танкид мекард.

Кеннеди яке аз нафароне, буд, ки ҷонги сардро ривоҷ мебод. Бо ин мақсад ў ба кишварҳои НАТО сафар карда баҳри ривоҷ додани Қувваҳои Мусаллаҳи ин кишвар даъват мекард.

Соли 1952 барои аз вилояти Массачуттест сенатор шудан ў бо сиёсатмадори шинохта Лоч бархурд. Бояд гуфт, ки пуштуноҳи Лоч Президенти вакт Ҳазрат Эзенхар буд.

Ў баҳри дастири Лоч ба шаҳри Бостон омада аз интихобкунандагон талаби онро кард, ки ба Лоч овоз диханд. Аммо тираш хок хурд. Кеннеди галаба ба даст оварда соҳиби мандати сенаторӣ гардиш.

Моҳи январи соли 1953 баҳри иштирок дар ҷаласа Кеннеди ба Вашингтон омада хост ба вагони поезде шинад, ки конгресро бо концепцияи сенат пайваст мекард. Вале ҳодими поезд ба вагон даромаданашро манъ карда ҳоҳиш намуд, ки вакилонро роҳ дикҳад ва сипас ҳудаш дарояд. Зоро ў ба сенатор будани ин ҷавон бехабар буд. Кеннеди аз ин рафтори ҳодим наранҷид, ҷонгиҳи медонист, ки намуди зоҳирона нисбат ба синни 23 солагиаш ҷавонтар метофт.

Аз соли аввал дар Конгрес ў бо кори вилояти Массачуттест машгул буд. Яке аз муваффакиятҳо ў дар ин ҷода қабули Қонун дар бораи модернизации бандари ш.Бостон буд. Пас аз қабули қонуни мазкур нуғузи ў дар вилоят боз баландтар гардиш. Соли 1953 ў ба Жаклин Буве ҳонадор шуд. Соли 1956 китоби ў бо номи «Нишионаҳои мардӣ» аз ҷони ӯ баромад. Баъди чопи ин китоб шӯҳрати ў дар байни ҳонандагон ва тамоми аҳолии ИМА афзуд. Ҳамчунин барои таълифи ин китоб ў сазоворӣ ҷоизаи «Пулигтер» шуд. Ў маблаги ин ҷоизаи грифта дарҳол ба коллекци Ҷангӣён тақдим кард.

Соли 1956 Кеннеди дар интихоботи президентӣ ҷонибдории худро аз Э. Стивенсон Ҷонон кард.

Бо сабаби суст будани таблиғоти команди номзад ба макоми Президент Э. Стивенсон ин маъракаро боҳт.

Соли 1958 бо гирифтани 73% овози интихобкунандагон Кеннеди бозоз вилояти Массачуттест сенатор интихоб шуд. Аз ин муваффакиятҳо огоҳ гашта ҷонибдоронаш талаб карданд, то он ки ў номзадиашро дар маъракаи интихоботӣ барои соҳиб шуда ба мансаби Президентӣ дэвво кунад. Ниҳояти ин интихобот Кеннеди Президент интихоб гардиш. Дар ин мақсад ў 1036 рӯз ифро вазифа кард. Яъне аз 20.01.1960 то

23.11.1963. Дар шаҳри Даллас соати 13 ҳангоми ҳаракат дар кӯча аз тири ноҳаҳаф мачруҳ шуда пас аз ду соат вафот кард.

Аҷойботи марғи ў дар он аст, ки пеш аз ба ҳавопаймо нишастан наздиқонаш аз ў ҳоҳиш карданд, ки Даллас наравад, зоро азвози ин шаҳр муташавиҷ буд. Вале Кеннеди гапи онҳоро нагирифта ба шаҳри Даллас парваз кард. Аммо Кеннеди иброз дошт, ки нуғузаш дар ин шаҳри Бостон паст шудан дорад. Агар наравад, нуғузаш боз ҳам паствар мешавад. Ў ҳамчунин иброз дошт, агар шахса бҷони Президент сӯйқард ташкил намояд, ин кори басо саҳҳа хаст. Ў бояд ба даст милиқи телескопӣ гирифта ба бинои серошёна барояд ва аз ҳамонҷо камин гирифта, парон-паронро оғоз қунад.

Мувоғики ҳулосаи тафтишгарон, ки 10 моҳ идома ёфт, ин амали ношиштаро Ли Херри Освэлд анҷом додаст. Вале, сад ағфус ўро суд накардан, ҷонгиҳи ҳангоми сафар-బариаш ба пулис дар роҳ қушта шуд.

Ҳангоми Президентии ў ИМА ба бӯҳронҳо шадид гирифтор шуда буд. Ҷон Кеннеди, ки ҷонибдори бӯҳрон буд, дар ҳафтаи якуми фолияташ ба Вазири дифӯр супориши дод, ки ҳолати мусаллаҳи шудани армия ИМА-ро санҷад. Санҷиш нишон дод, ки вазъи мусаллаҳашви армия нанговор аст. Ва ҳангоми оғоз шудани ҷони, армияи ИМА ба армияи Шӯравӣ истодагарӣ карда наметавонад. Аз ин лиҳоз Кеннеди бо исрор талаб кард, ки барои бартараф кардани ҷонг маблаг зарурӣ чудо шавад. Бо боварии комил ме-гуфт, ки агар қиёмат қони нашавад, баъди ҳазорсолаҳо сафар ба моҳ бузургтарин дастоварди башар махсуб мегардад. Ва ин дастовард ба номи ин сиёсатмадор вобаста аст? Саволе ба миён меояд, ки чаро номи Нил Армстронг нахуст одаме, ки ба моҳ қадам гузоштаст нею, балки Кеннеди абайд бокӣ мемонад, вале Армстронг не? Ҷонки, астронавт ба сабабе фавтад ба ҷони ў якчанд астронавтҳои хубтâрӯҳуда омодаанд ба моҳ сафар қунанд. Ё ин ки ҷарои Ҷиорковский, Р. Гедаурд ва дигарон, ки дар фатҳи қайхон ҳизмати бузург намуда номашон бокӣ на-мemonad? Зоро агар барномаи сиёсӣ фирстиодани одам ба моҳ «Аполлон» нахешуд, ки медонад вакти иҷрои нақшаш ин барнома кай иҷро мешуд.

Аз ин ҷо ҳулоса мебарояд, ки агар саъю қӯшиши ин абармади сиёсати ҳаҷон намешад, парвазони одам ба моҳ ҳаёни фонтантико мемонанд. Маҳз Кеннеди ба сокинони ИМА вадъа дод, ки то оҳирни солҳои 60-ум маҳз амрикоён ба моҳ сафар мекунанд. Барон ҷарои ин мақсад танҳо Кеннеди аз конгресс маблаги ин сафаро дар ҳаҷми 24 млрд. \$-талаҷ на-муд то ин барномаро маблагѓузорӣ қунанд. Дар натича 20.07.1968 сафари нахустин фарди башаронӣ ба моҳ расид

Хоҷи Ақбар Насимов

Мавлоно Ҷалолиддин Муҳаммади Балхӣ яке аз бузургтарин шоирон ва ориони адабиёти форсу тоҷик буда, дар фарҳангу тамаддуни ҳаҷонӣ маком ва манзали хос дорад. Ҳанӯз дар замони ҳаёташ бо увонҳои фарҳии «Худонандгор» ва «Мавлоно» шуҳрат дошта, баъдтар ўро бо увони «Мавлавӣ» низ ёд кардаанд. Аз вай то замони мо осори бою рангини илмӣ ва адабӣ омада расиданд, ки машҳуртарини он «Маснавии маънавӣ» мебошад. Ин асар аз 6 дафтар (қисм) иборат буда. Мавлоно мақсади муроди ҳешро аз эҷоди он чунин баён кардааст: «Ин китоби «Маснавӣ» аст, ки усули дин аст. Дар бораи ҳаҷфи роҳи вусул ба ҳақиқат ва расидан ба марта-бай яқин аст ва дониши бузурги ҳудовандӣ аст ва ошкортарин бурҳони ҳудошиносӣ аст...»

Боиси ифтихор аст, ки тайи солҳои оҳир ба ҳаҷту эҷоди ин орифи бузург бештар таваҷҷӯҳ карда мешавад ва ҳамасола рӯзи 30 сентябр зодрӯзи ин нобигаи давру замон бо шуҳру шаҳомати ҳоса таҷҷил карда мешавад. Дар робита ба ин тасмим гирифти барои ҳонандай гиromӣ ва нуктасанҷ бо така аз манбаҳои мұътабар шарҳи ҷандӣ байти аввали «Маснавии маънавӣ» - ро баён қунем. Қисмати аввали ин асар «Найнома» ё ки «Оғози Маснавии маънавӣ» ном дошта, ба ҷонин байт шурӯй мешавад:

Бишнав аз най ҷун ҳикоят ме-кунад,

В-аз ҷудоиҳо ҳикоят ме-кунад.

Тавре ки мебинем, дар ин ҷо ягон қалимаи душворғаҳм диди намешавад ва ин байт дар

Чалолиддин

назари аввал бисёр сода ва равон баён шудааст, веле дар мавриди маъни он агар андеша кунем, он гоҳ ба андак душворие рӯ ба рӯ мешавем, ки аз дарки зеҳнҳо берун аст. Най дар ин ҷо маънини рамзӣ ва истиоравӣ дашта, баъзе муҳакқион оро «нағси нотика», «латифа раббонӣ», баъзе «валии комил» ва иддие «инсони комил» гуфтаанд. Гуруҳи дигаре бар онанд, ки мурод аз най ин ҷо ҳуди Мавлоност. Сабаби истиора шудани най ба инсони комил ҷандӣ вачҳдорад:

1) Найро аз найистон ҷудо мекунанд, то ки аз вай асбоби мусиқӣ созанд. Рӯҳи инсони комил низ аз олами аслии ҳуд чудо ҳуда, ба ин дунёи моддӣ омадааст.

2) Най аз дарун ҳолӣ аст, ботини инсони комил низ аз лаззати нағсонӣ ва тааллукоти дунёӣ ҳолӣ аст.

3) Най садои маҳзуне дорад, инсони комил низ ҳамеша дар, ҷо ӯди маъшуқи ҳақиқӣ маҳзун асту оҳу нола мекунад. Ҳулоса най аз чудои нола мекунад, инсони комил ҳам ба сабаби ҳудо шудан аз аслии ҳеш нола мекунад. Пас маънини байт чунин аст. Аз инсони комил (ё аз Мавлоно), ки монанди най аз дарун ҳолӣ аст ва аз ҳама гуна тааллукоти дунёӣ раҳо шудааст, дастони нола чудоӣ ва аслу ҳақиқатро бишнав.

К-з найистон то маро бибри-даанд,

Аз нағирам марду зан поли-даанд.

Найистон - истиора аст, ба маънини ҳаҷони ослу олами руҳониву илоҳӣ омадааст. На-

БИШНАВ АЗ НАЙ...

фир дар лугат ба маънини бонги баланд ва нолаву зорӣ аст. Маънини байт: Аз он вақте, ки маро аз найистон, яъне аз ватани аслии ҳуд чудо ҳудоранд, дар ҳудоштам, ҳамеша дар нолаву зориям ва аз сӯзи нолаи магнити афроди зиёде аз марду зан мегиряданд ва маро изҳори ҳамдардӣ мекунанд.

Сина ҳоҳам шарҳа - шарҳа аз фироқ,
То бигӯям шарҳи дарди шит шёқ.

Мурод аз сина ин ҷо дил аст ва метавонад рӯҳ низ бोшад. Шарҳа - шарҳа ба маънини чок - чок ва пора - пора аст, ки имрӯз ҳам дар гуфтагӯйи маддумӣ диди мешавад. Иштиёқ шавқ доштан, майлу Ҷаҳонро аз оғози Ҳудонандгорӣ дар ҷудо мешавад. Майни байт: Ман дар ҷустуҷӯйи қасе ҳастам, дар ҷустуҷӯйи соҳибиде ҳастам, ки синаш аз фироқи маъшуқу пора-пора аст, то дарди ҷудо мешавад.

Ҳар касе, к-ӯ дур монд аз аслии ҳеш,
Боз ҷӯяд рӯзгори васли ҳеш.

Маънини байт:
Ҳар касе, ки аз асл ва аз мабдау ибтидиҳо ҳуд дур мемонанд, ҳамеша дар ҷустуҷӯй ва ёди рӯзгори васл аст, то ҳудро дубора ба асл ва ватани аслии ҳеш бирасонад. Ҳамин маъниро Мавлоно ҷойи дигар ҷонин баён байт дар ҷадид.

Махмудҷони Абдулаҳад
«Тахти Қубод

НАМЕША...

Ҳарчи тасмии мегириам,
Мо да ту роzi дил ғӯзи, налемаша.
Тоҳе эҳсас мекунам,
Ки зи ту ҳаҷфа ҷӯз, налемаша...
Му да як ҳаҷфи дигуғар.
Маро мафтун мекунам.
Дасту по ғул мекунам,
Тӯё ағсун мекунам.
Ҳарчи тасмии мегириам,
Ки зи ту ҳаҷфа ғӯзи, налемаша...
Зи ғарӣ шик ғӯзи, налемаша...
Роҳи ҳуд дӯғора ғӯзи, налемаша...
Бо тӯ, ёй наҳи ӯл мегард.
Буданам чи ҳуши баҳор аст.
Ислом ту ғӯризи, налемаша...

Еди ту да саф ҳуҷиф аст.
Ҳарчи тасмии мегириам,
Ки да ту ҳаҷфе дигуғар, налемаша...
Тоҳе эҳсас мекунам,
Ки зи ту дӯғар ғӯзӣ, налемаша...
Ишшадан да ёди рӯјам.
Газалу тағона гуфтам.
Мо дали сӯҳҳӣ азизам.
Лаҳзае ҳам ман наҳуфтам.
Боз ҳам тасмии мегириам.
Ки ҳаҷи ғасли ту ҷӯз, налемаша...
Еҳмии наҷ-му сӯғудам.
Да ғӯши дигуғар ғӯз, налемаша...
Ҳарчи тасмии мегириам, налемаша...

Махмудҷони Абдулаҳад

РОҲБАРОН МЕГУЗАШТА БОШАНД?

Рӯзе барои дидорбонии рағфики бемаром ба маркази ҷамоати дехоти 20 солагии Истиколият, собиқ колхози ба номи Карл Маркс ҳоло дехоти Докӣ рахсипор шудам.

Баъди убур кардани дехоти дар гузашта ба номи Лоҳути ҷамоати дехоти Н.Хусрав роҳ дар назарам даригарун намуд. Сари ҳадам ҳарҷо-ҳарҷо чукурчаҳо, ҷӯҷаҳо пайдо мешуд. Ҳарҳо нақлиёт дар чукурчаҳо бармеҳур садои тақ-тақӣ пружинаҳои онҳо ҳаҷар мекарданд, ки ба торҳои асабам ва ҷун зарби қалтак ба ҷисмам мерасид.

Ҳулоса аз дехотаи «Пахтакор» ва «Кӯшачинор» то манзили лозима ба ҳамин минвол гузаштам. Ва ба ҳуд андешидам, ки мардуми дехотаи қаламрави ҷамоати 20 солагии Истиколият ва қисмате аз ҷамоати Н.Хусрав, агар қорашон ба беморҳонаю бозор афтад чӣ тавр савораву пиёда ин роҳро мепаймуда бошанд? Аз ин роҳ боре масъулниноҳиятӣ ҳудоштам, ки ҳарҳои ҳамонро ҳамарӯза сари ҳадам мебинем, лек дар минтаҳо аз ободонӣ дараке нест.

Сафардиҳои бандо далини ин гуфтаҳои ҳудоштам, тақ-тақӣ ҳамонро ҳамарӯза сари ҳадам мебинам, ки ҳарҳои ҳамонро ҳамарӯза сари ҳадам мебинанд. Аз тамоми ғавоҷони ноҳия ҳамчун нағаҳаҳур, собиқадори мекнат даъват мекунам, ки ҷаҳони ноҳия ибрат бигиранд.

Давлатбек Шарифов

Ваҳобуддин Абдуллоев

“ЧОРБОҒ” СТАДИОНИ ВАЙРОН БЎЛИШ ХАВФИ ОСТИДА

Ишмурод Ниёзов кишилк жамоати “Чорбог” кишилогида жойлашган “Чорбог” марказий ўйнинг (стадион)и вайрон бўлиш холатига келиб қолган. Қандай қилиб дейсизми? Юкоридаги суратда кўриб турганингиздек, ўриниклар (лотоклар) тагига кўйилган гиштлар ноинсоф одамлар томонидан ташиб (ўғирлаб) кетилгач, лотокларни ушлаб турган таянч йўқолган, баъзи лотоклар бир гиштга турибди. Марказий ўйнингда бир вактлар “Пахтакор” футбол командаси Республика олий лигасида туб сурганида, З минггга яқин спорт мухлислари футбол ўйнларини томоша килишар эди. “Пахтакор” футбол командасининг собиқ мураббийси шодравон Садриддин Курбонов (Аллоҳ у кишини ўз раҳматига олган бўлсин), бу стадионни стадион қилгунича, жуда кўп заҳмат чеккан эди. У кишининг раҳбарлиги ва ҳоммийлиги остида “Пахтакор” футбол жамоаси Республика олий лига ҳайатида ўйнарди. Севимли командаларининг ушбу стадионда Помир-Душанбе, Ситора-Душанбе, Равшан-Кўлоб, Ҳужанд-Ҳужанд каби олий лигада ўйнайдиган кучли командалар билан беллашиб, уларнинг баъзиларини катта ҳисоб билан мағлуб этгани ҳанӯзгача футбол мухлисларининг ёдидан қўтарилигани йўқ. Стадион майдони ва ўриниклар барча талабот ва андозаларга жавоб берарди. Шунингдек, тамошабинлар учун ўриниклар, гарча узун лотоклардан бўлса ҳам, пухта ва пишиқ жойлаширилган бўлиб, бемалол, бехавф тамоша килиш имкони бор эди. Мехмонлар, нохия раҳбарлари футболчилар дам оладиган, гардероб, ювинадиган хоналар устида иккинчи қаватдан, bemalol футбол ўйнлари жарәнни кузатишар эди.

Эндиликда эса юкорида таъкидланган иккичи қават томи йўқ, бир пайтлар кучли шамол тунукаларни олиб ерга ургач, яқин икки-уч йилдирки, улар бир хонага тикиб ташланган. Тунлари бемалол юлдуз санаб ётаверасиз. Қор ва ёмғирда эса ахволингиз биргина Аллоҳга аён. Ахир яқин йилларда шу стадионда Наврӯз байрамлари тантана билан ўтказилар эди. Наврӯз сайлига келишгандар ўриникларда бехавфу хатар ўтиришиб, ранг-баранг программаларни тамошо килишар эди. Энди бўлса юрагингизни ховучлаб ўтирасиз. Лотоклар бир-бирини ушлаб турибди. Худо кўрсатмасин, агар бирорта лоток ўрнидан сижиб кетса борми, ҳамма лотоклар жойидан кўзгалади. Шунда ўтирган одамлар; фарзандларимиз холи не кечади? Фалокат бўлмаслигига ким кафолат беради?

Стадион атрофини ўраб олган сement де-ворлар турли томондан тешиб ташланган. Юви-ниш хоналар, гардероблар, футбольчилар ўйин оралиғидагитанафа сыйтида дам оладиган хоналар садама холатида. Лотоклар омонатигина турибди. Ҳозир нохиянинг “Пахтакор” футбол командаси Республика биринчи лигасида туб сурмокда. Бу лигага чиқиб келишнинг ўзи бўлгани йўқ. “Пахтакор” футбол жамоаси Шахритузнинг

“Чашма” командасини 5:2, Ёвоннинг “Мохир” командасини 1:00, Ҳамадоний нохиясини 1:1 ҳисоб билан дуранг қилиб, Ҳатлон вилоятида биринчи бўлиб, 2018 йилда Республика биринчи лигасига йўлланма олди. Ушбу кунда бош мураббий Илҳом Ҳайматов, команда бошликлари Ҳалим Мунавваров, Аҳмед Дўстматов мөхир ўйничилар. Нуриддин Файзов, Ҳумоюн Ҳайматов, Фирдавс Зайнулзода, Насимон Азизов, Салим Намозовнинг номлари барча мухлисларимзага таниш. Мазкур команда бош тренери Илҳом Ҳайматов ва футбол мухлиси Ҳомидхўжа Салимовнинг гувоҳлик беришича, Республика футбол Федератсиаси вакили “Гар тез кунларда мухлислар ўтирадиган ўриниклар қайта таъмирланмаса, яъни улар талабга мувофиқ келтирилмаса, кейинги бўладиган биринчи лига футбол ўйинлари кўшини Шаҳритуз нохияси марказий стадионида ўтказилида”, - дея таъкидлаган.

Футбол мусобақалари ўзимизда ўтказилмаса, минглаб мухлисларимиз шавкли ўйинлардан бебаҳра қоладику? Ҳамма нарсанинг давоси бор, ҳамма мушкулоторларни ҳал қиласа бўлади. Тинчлик ва миллий бирлик асосчиси - Миллат пешвоси Тоҷикистон Республикаси Президенти мухтарам Эмомали Раҳмон Тоҷикистон Республикаси давлат мустақиллигининг 30 йиллигигача (Янни 2021 йилгача) ободончилик, бунёдкорлик ишларини олиб бориши ҳақида кўрсатма ва топшириклар берган. Барча жойларда ободончилик ишлари олиб борилемокда. Мазкур кишилк жамоатида юзлаб дехқон ҳўжалиги раҳбарлари, кўплаб сохибкорлар бор. Ҳаммалари бир ёқадан бош чиқаришса, бу мушкулларни ҳал қилиш йўли топилади. Факат ҳоҳиш ва ирода, майл, ҳамда ватанпарварли ҳисси даркор. Қолаверса, шу ўйнингда барчанинг, жумладан сохибкорларнинг ҳам, фарзандлари варзиш билан шугулланади. Ҳар куни кечкурун вақт топиб келсангиз, ўйнингда завқ ва шавқ билан футбол ўйнаётган болажонларни кўриб, курсанд бўласиз. Аммо кулаф тушман деб турган вайрон “лоток-ўриниклар”ни кўриб дилингиз хуфтон бўлади. Ўйнингхон таъмирлаб, яна эски шуҳратини тиклаш энди, ватанпарвар сохибкорлар ва сахий ҳамشاҳларимиз виждонига ҳавола.

М.АБДУЛЛОЕВ

«ОКОЛТИН»-НИ ЁНГИНДАН САҚЛАЙЛИК!

Ўлкамизда олтин куз ҳукмрон. Дехконлар пешона тери билан етиштирган паҳтанини корли ва ўмғирли кунларга қолдирилмасдан гиб олиш учун тер тўкиб меҳнат қилишмоқда. Паҳта мамлакатимизнинг бойлиги бўлиб, уни авайлаб асраш нафакат Ёнгин хизмати ходимларининг, балки барчамизнинг вазифамиздир. Қолаверса, уни авайлаб асраш барча дехкон ҳўжалиги раҳбарлари хамда дехконларнинг биринчи дараҷали вазифаси хисобланади. Шуну ҳам айтиш керакки, Тоҷикистон Республикаси Ички ишлар Вазорати нохия ёнгинни ўчириш идораси ходимлари паҳта йигим -терими бошланиши олдидан, паҳтани қайта ишлаш корхоналари, дехкон ҳўжаликларида бўлиб, паҳта сақланадиган хирмон-жойларни кўриб чиқиб дастур асосида ёнгинни олдини олиш борасида профилактик чора -тадбирларни ўтказишиб, уларга керакли

фойдали маслаҳатлар бериши. Текшириш ва рэйлардан шу нарса аниқ бўлдики, дехкон ҳўжалиги раҳбарлари йигиб-териб олинган паҳталарни саклаш қоидаларига риоя қиласдан уйларидан саклашмоқда. Паҳта пешайвонларда, бостирма остида, каридорларда “Паҳта нархи киммат бўлса сотамиз”, - дея тўплаб қўйилмоқда, Шундоқкина болалар ўйнайдиган жойларда, электр иситиши асблори симлари осилиб ётган жойларда, электр асблори ишлатилидиган жойда, ҳатто тандир ва ўчок яқин бўлган жойларда сакланмоқда. Бундай тўплаб қўйилган паҳталарни” хеч ким ёниб кетмайди” деб кафолат беролмайди. Қолаверса, бундай паҳта тўплангандан жойларда ўтиришиб, воситалари хозирлаб қўйилмаган. Паҳта сакланадиган жойлар яшаш жойлардан узоқроқ сакланмоғи лозим. Мотопомпа, сув тор-

тиб чиқарадиган насослар, сув тўлдирилган ҳавзлар тайёрланиб қўйилмоғи керак. Шу ўринда шуни ҳам айтиш керакки, киши фасли эшик қокмоқда. Ҳаво кечалари кескин пасайиб, хоналарда печка ёқилмоқда. Қишига тайёргарлик ишларига пухта ва масъулият билан ёндошилмоқ даркор. Дуд чиқарадиган печка турубалари обдан текширилмоғи, чердаклар кўздан кечирилиши, шифтга ёпишган трубалар қатъни назорат қилиниши, печка атрофларида электр асблори ишлатилимаслиги. Электр асблори осилиб ётмаслиги, ёнгин хавфсизлиги қоидаларига қатъни риоя қилинмоғи лозим. Ҳалқимиз айтганидек, ёнгинни ўтиришибдан унинг олдини олиш осон.

Курбонмаҳмад Сангинмуродов, ҳарбийлаширилган ёнгинни ўчириш Ҳадомоти 49 - мустакил кисм бошлиғи.

Ўрта Осиё ҳалқларининг байрамлари хилма-хил бўлиб, улар асрлардан бўён яшаб келмоқда. Нега улар қатагон бўлган даврларда ҳам йўқолиб кетмади? Ҳалқимиз уни қалбida, кўз карочигида авайлаб сақлаб келмоқда. Бу байрамларнинг хаёт саҳнасидан супирилиб кетмаганлигининг бош сабаби, бу байрамларда миллатчиликнинг йўқлиги, бадбинликнинг йўқлиги, башариятга қарши

ларнинг номи бошқача бўлса ҳам шакли ва моҳияти бир хил. Масалан, туркий ҳалқларда Мехрғон байрам “Ҳосил” байрами “номи билан байрам килинади. Бу байрам татарларда “Сомон байрами” номи билан нишонланади. Дехқонлар кузда хосилни йигиб-териб олгач, ҳосиллари салмогини чамалаб, курсанд бўлишиб, куй ва кўшик оҳангиди раксга тушишади. Яратганга шукронга айтишади.

УМРБОҚИЙ БАЙРАМЛАР

душманликнинг йўқлиги, ҳалқ дилидаги, ҳалқ тилидаги байрам эканлигидан уларнинг умри бокийдир, ўлмасдир, абадийдир. Қолаверса, барча байрамлarda умумийлик ва ўҳашашлик бор, Уларнинг ҳаммасида дўстлик, меҳру муҳаббат, ватанпарварлик, инсондўстлик хислатлари мужассамдир. Қадимий ориёйнажод байрамлар хисобланмиш Наврӯз, Сада, Мехрғон байрамларини барча Ўрта Осиё ҳалқлари, жумладан туркий ҳалқлар ҳам кенг байрам қилишади. Уларда айрим жузий фарқиятлар бўлсада, ҳоҳияти бир, ўҳашашликлари бир. Мақсад ва вазифаси бир. Уларнинг барчасида эзгулик куйланади, дўстлик улуғланади, меҳру муҳаббат куйланади. Баъзи ҳалқларда баъзи байрам-

дунинг йўқлиди. Мехрғон байрамининг томирлари жуда узок-узокларга бориб тақалади. Ривоят килинишича, Мехрғон Хурумузд подшоҳлиги даврида унинг ўғли Анушервони одил подшоҳлиги даврида ҳам кенг нишонланган. Мехрғоннинг маъноси “офтоб”, “муҳаббат” бўлиб, инсониятни меҳнатга ва меҳру муҳаббатта тарғиб этиб, завқу шавқини зиёда қилади. Мехрғон куз фаслида нишонланишининг яна бир боиси дехқон йилни якунлайди, ҳосилни хирмон қиласи. Шунинг учун байрамни “Ҳосилот байрами” ҳам дея аташади.

Хуллас, барча байрамларнинг умри бокий ва бардавомдир.

Улугбек М.

2018-2028 йиллар-“Сув устувор тараққиёт учун” ҳалқаро амалиёт ўн йиллиги

ЯНА СУВ ВА УНИНГ ИФЛОСЛАНИШИ ҲАҚИДА

Президентимизнинг таъшабуси билан шу йилнинг 22 мартаидан бошлаб 2018-2028 йиллар-“Сув устувор тараққиёт учун” ҳалқаро амалиёт ўн йиллигига старт берилди. Тинчлик ва миллий бирлик асосчиси – Миллат пешвоси, мамлакат Президенти мухтарам Эмомали Раҳмон сувнинг инсон ҳаётидаги аҳамияти ва зарурлигини эътироф этган ҳолда, жаҳон жамияти дикқатини сувга, уни авайлаб-асрасида чакирдилар. 2018-2028 йиллар-“Сув устувор тараққиёт учун” ҳалқаро амалиёт ўн йиллиги давомида дунёнинг ҳамма бурчакларида яшаётган ҳалқларнинг сувга бўлган эҳтиёжини таъминланишига ётган сувга ифлослик ташламилик! Ёшларимизни эзгуликка ўргатиш ўрнига, уларга сувни ифлослантириб, уни исроф қилиб “ибрат ва намуна” бўлмайлик.

Ёзда Суғд вилояти Де-ваштич нохияси “Хуштоир” қишлоғига бир ҳамқурсим кўришга бордим. Ҳовлидаги дарҳатлар, томорқадаги экинлар куриб-ковжираб ётиди.

“Дўстим, сув бизда танқис, ҳар куни бир-ярим соат гидран суви берилади. Шу муддатда мол учун, ўзимиз учун етарли сувни идишларга тўлдириб олсан оламиз, бўлмаса йўқ” дейди ҳамкурсим.

Бизда олдимиздан оқиб ётган сувга ифлослик ташламишини айтганимизда, жуда афсус ва надомат қилди. “Куръони каримда енглар, ичинглар, исроф қилманглар” дейилган-ку. Бунин охиратда сўрови борку” деди.

Сарвари коинот Муҳаммад (сав) ҳам хадиси муборакларида “Аллоҳга шукроналар бўлсин, сувни инсон руҳиятини ва жисмини покловчи қилди” деда марҳамат қилдилар.

Бизчи, азиз ҳамشاҳлар кўра била туриб сувга ахлат ташляяпмиз. Қизимиз, келинимиз, оиласиз аъзоларини бу қабих ишдан қайтармаяпмиз. Буюк нерьмат бўлган сувни ифлос қилмайлик, унинг қадрига етайлик.

Ҳожи Муҳаммад Исо

ОНАЖОННИМ, ТУГИЛГАН КУН МУБОРАК!

7 октябр-онажоним Зулайхо Шамоқованинг таваллуд айёми. Таваллуд айёмингиз, айни заррин куз палласига тўғри келгани хам рамзий маънога эгадек, гёй. Чунки меҳрибонлигинги, куздек сокинлигинги, олтин заррин фаслга қиёсдек. Куз мевалар ўз самарини кўз-кўз килган тўкин -сочин файзли фасл. Умрингизни ана шу ажаб фасл, тароватли кузга ўхшатгим келади. Инсон умри табиатнинг тўрт фаслига қиёс. Умр бაъзан баҳору ёз, куз қишидек кечади. Мен севган фасл куз фасли, зеро шу фаслда сиз-онажон тугилгансиз. Шунинг учун хам мен шу фаслни севаман. Олам гўзал, чунки менга оламни гўзал қилгувчи сиз- кўзимнинг нури дийдаси-онажоним,

борсиз. Сиз борсиз, менга олам мунаввар, борлик фараҳли.

Кўзингизга кувонч кўрсан, ўзимни баҳтири хисоблайман. Кўзингиздаги кувонч бир умр, узок йиллар порлаб турсин. Илоҳо, бизнинг баҳтилизга, шогирдларингиз баҳтига омон бўлинг.

*Ўттиз уч ёшин қаршилаб бугун,
Кувончдан чехрангиз нақадар гулгун,
Бошимизда парвонасиз, куну-тун,
Онажоним, тугилган кун муборак!*

*Хар кимга берилар умр саноқлик,
Яхши кайфиятингиз бизларга боғлиқ,
Мен сизга тилайман, доимо соглиқ,
Онажоним, тугилган кун муборак!
Тилакларим умрингизга пайваста,
Қалбингиз иймонга бўлсин ҳамбаста,
Қайноқ шеърим сизга, совга, гулдаста,
Онажоним, тугилган кун муборак!*

Шабнам Менгбуаева,
Ў.Назаров қишлоқ жамоати,
49-УЎТМ ўқувчиси

МИННАТДОРМАН, СИЗДАН ҲАМШИРА

“Соғлигинг туман бойлигинг”,- дея бежиз айтишмаса керак. Одамзода, гоҳ касл бўласан, гоҳ соғ. Шунда шифокор табибиға чопасан. Шифокор сенинг яхши кабул килса, ширин сўзлик билан дардингни сўраса, дардинг аригандай бўлади. Шифокордан керакли тавсия ва дорухатларни олиб, доруҳонага бориб, ҳабдору ва уколларни олгач, энди тиббий ҳамшира излаб коласан. Яхши ва меҳрибон бир ҳамшира учраб колса, бахтинг, омадинг.

Мен шифокор олдидан

чиққач, ҳамшира Чиннихол Маманазарова олдига бориб, дуҳтур берган дорухат ва дори-дармонларни юзида нур ўйнаб турган, лобар ҳамшира олдига кўйдим. Чиннихол дорухатни кўздан кечиргач, дархол меҳрибонлик билан ҳол –ахвол сўраб, уколни қадашга ҳозирланди. Унинг меҳрибончилигидан ва ҳушмуомиласидан укол оғригини ҳам сезмай қолибман.

“Отажон, овора бўлманг, бундан кейин ўзингизга ўзим келиб, ўз вақтида укол қадаб кеталиб

вераман, бундан сўнг ўзингизни чарчатиб, тиббий пунктга келиб юрманг”,-дея мени кузатиб кўйди. Унинг ҳушмуомиласидан кўнглим ўсиб, қандай уйга етиб келганимни ҳам билмай қолибман. Севимли “Тахти Кубод” газетамиз орқали Чиннихол Маманазаровага раҳмат демокчиман.

Исмоил Нурматов,
СССР Ҳалқ Маорифи аълоҷиси, “20 солаги
Истиқололият” қишлоқ жамоати.

КАТАРАКТА ҚАНДАЙ КАСАЛЛИК?

Катаракта юон тилидан олинган бўлиб, шаршара –аслида кўз гавҳарининг хирадлашуви. Туғма ва ҳаётда ортирилган бўлиши мумкин. Ҳаётда ортирилган катарактада вақт ўтиши билан кўз гавҳари бутунлай хирадлашиб қолади. Қарилқида (одатда 50 ўшдан сўнг) Катаракта кўп учрайди. Бунинг сабаби тўла-тўқис ўрганилмаган. Асосан, кўз гавҳари озикланишининг бузилиши унинг хира тортишига олиб келиши мумкин.

Қарилқидаги катаракта аста-секин ривожланади(касалликнинг бошланиши, етилмаган, етилган ва етилиб ўтиб кетган босқичлари фарқ қилинади), унинг етилган даври ҳаммада ҳар хил, бу кўпроқ беморнинг умумий аҳволи ва ёшига боғлиқ. Гавҳар ҳамма кисмининг хирадлашуви етилган Катаракта деб аталади. Опе-

ратсия муддатини белгилашда касалликнинг етилган босқичи мухимdir. Баъзан Катаракта иккала кўзда кузатилади. Қанд касаллиги, кўз шикастланиши ва узок вақт ва давом этган касалликлари (глаукома, тўр парданинг куриб қолиши, кўз-кон томирларининг яллигланиши, яқиндан кўришнинг оғир формаси ва бошқалар), юқори темпратурада (металл печларда) узок ишлаш, ионлаштирувчи нурлардан кўзни ёхтиёт килмаслик ҳам Катарактага сабаб бўлади. Катарактада дастлаб беморнинг касал кўзи олди жимирлаб, нукта, чизик ва додлар пайдо бўлади; ёниб турган лампа, шам ёки фонарга шу кўз билан қараганди, у бир неча бўлиб кўринади. Бу –нотекс хирадлашган кўз гавҳарининг нур синдириш ҳусусияти бузилиш оқибатида рўй беради. Кўзинг хира тортиши унинг бошқа касалликларида ҳам кузатилади, шунинг учун, албатта, врачга мурожаат этиши ва касалликни ўз вақтида аниқлаш лозим.

Касаллик дорилар билан даволанилади, ёки операсия килиб хирадлашган кўз гавҳари олиб ташланади. Ўз билгинча даво қилиш оғир асотратларга олиб келиши мумкин. Касаллик хилига караб дориларни факат врач буюради. Хирадлашган кўз гавҳари олиб ташланганда беморнинг кўриш қобилияти анча пасаяди, шунинг учун беморга кўзойнак бюрилади(оператсиядан 2-3 ой ўтга). Парҳезга риоя қилиниб, аччиқ, шур ва ёғли овқатлардан бемор ўзини тиймоги даркор. Беморга сабзи, карам, лимон, олма ва бошқа витаминга бой маҳсулотлар, истемол қилиш тавсия этилади.

Аловуддин Тўраев,
Врач-офтальмолог

ТАХТИ ҚУБОД
Муассис: Мақомоти иҷроияи
Ҳокимияти давлатии ноҳияи Қубодиён
Саррмуҳаррир: АДОЛАТ Сайфуллозов

Нишони мө: 68943, н. Қубодиён кӯчайи И. Сомонӣ 88.

Рўзнома 23 декабря соли 2013 тахти №0307/рз дар Вазорати Фарҳанги ҶТ ба қайд гирифта шудааст.

Рўзнома ба хотири гуногунандешӣ мақолаҳо чоп мекунад, ки ба мавқевъ ва назари ҳайати эҷодӣ метавонад мувофиқат нақунад ва зимнан идораи нашрия масъулият-ро ба дўш нагирад, дастхат ва суратҳо баргардонида намешавад.

ПОЛВОНЛАРИМИЗ НОМИ ҲУМАЙДИ

Ёшлигимдан спортни яхши кўрганман, шу сабабли жисмоний тарбия олийгоҳини туғатиб, ўрта таълим муасасасаларида 43 йилдан бери ушбу фандан таълим ва тарбия беріб келаман. Бунинг устига курашни яхши кўраман. Спортнинг кураш тури билан шуғулланиб, шу соҳа мутахассисларидан кураш тури сирларини ўрганиб келаман. Бир неча давраларда полвонлар билан куч синашиб, уларни мағлуб этганиман. Баъзан ёнгилган бўлсан ҳам руҳимни туширганим йўқ. Аксинча уларнинг тажрибалари, кураш услубларидан баҳраманд бўлганман.

Рахматли устозимиз, СССР спорт устоси Поянов Бозор полвон, Ҳоким полвон, Рамазон полвон, Шерназаров, Илҳом полвон Эшмўминов, Турди полвон, Дона полвон каби кўплаб

полвон, Муйбулло полвон, Бўри полвон, Мамади полвон, Ҳамро полвон, Шерали полвон, Жовли полвон, Сафар полвон, Шароғ полвон, Мухсин полвон, Нор полвон, Юлдошев Аллаберди полвон, Ражабов Аброр полвон, Асо полвон, Вобка полвон, Азим полвон Алмардонов, Жума полвон Шерназаров, Илҳом полвон Эшмўминов, Турди полвон, Дона полвон каби кўплаб ўз касби моҳирлари – полвонлар, ноҳиямиз шуҳратини ба-ланц ўтарғанлардан. Уларнинг баъзилари бугун хаёт қайдидан бўлмаса ҳам, номлари халқ тилида ва дилида сакланиб келинмоқда.

М.Бобиев,

4-УЎТМ жисмоний тарбия фани ўқитувчisi

ИЙМОН БЎЛСА ЯРОФИНГ

*Ким сўзларкан ёланни,
Ҳамроҳидир шайтонни.
Нуқотаҳ номус-орни,
Ҳам гавҳари иёлонин.
Эътиҳод кетсан дилдан,
Қайнатмассан қавез ҳудадан.
Жудо бўлиб меҳдан,
Шайтон тоғлайди сўлдан.
Ғар нағсиа ўса банди,
Маҳшар куни ёмон-да.
Озмай десан ҳақ ҳудадан,
Ахлини бўғма ҳудадан.
Чин ишон бўл, фикр ҳил,*

*Сабоб ишни афзал бил.
Ҳалол ишла, фикр ҳил,
Рибз бефана зикр ҳил.
Қаноатга бағоқам,
Келин Алоҳудан фақат.
Ёмон бўлса ишшаш,
Мушқидир оқибатини.
Сифовиа ҳилсан тужумат,
Сўнгусидир хусумат.
Сандадан ўтса ҳамо,
Арш зам шитфаиди ҳашто.
Журба, иймон бўлса яроғини,
Осон келар шунда суроғини.*

СОЛДАТ МАКТУБИ

*Лаҳср бўйига ўсган,
Мажнунотини ўлайман.
Севсанг ёрии кайтадан.
Чуфашини истайлан.
Ёнилигинида шу ёфдан.
Севидан суз оғифин.
Муззек анҳор субидан.
Селиб, кумид қоғағин.
Мажнунотол толасидан.*

*Жамалан олсанга тақиб
Олла ўз ёногинга.
Сира түймасини фекид.
Борғарман якин кунга.
Рӯғишини аду этиш.
Шу „мажнунотол ёнига.
Маданин олгин кунид.
Кайтас Жўра*

ОНАЖОННИМ, СИЗ МИСЛИ ҚУЁШ

*Онажоним, сиз мисли қуёш,
Муҳаббатга тўлиқ, ғилингиз.
Сизда қайдан бунчалик барғом,
Мунча ширин, она, тилингиз.
Онажоним, сиз мисли ой,
Қаронгу тўнини ёритган.
Латофатга бунчалик ҳам бой,
Ийласам кўз ёшини аритган.*

Ўғилой Шарипова,
9-УЎТМ ўқувчisi

ОНАМ

*Она қадрик билса гар одам,
Нурга тўғлиб кетарди одам.
Бойлини давлатинида билсанги
Кимматроқидир тўғтабар олни.*

Абдурасул Мамадиев,
Ў.Назаров қишлоқ жамоати

Телефон барои тамос: 93-842-36-25

Адади нашр 3100 нусха

Рўзнома дар ЧСК «Матбааи Қўргонтеппа»
вилояти Ҳатлон чоп шудааст

Тарроҳ: Азизов ЗАФАРЧОН Супориши №